

Datum
2016-12-29

Ert datum
2016-10-28

Vår beteckning
KS 423/16

Er beteckning
Ju2016/07760/L6

Stadsledningsförvaltningen

Handläggare
Carl Henrik Ronge, 031-315 12 65
Henriette de Maré, 031-315 12 74

Justitiedepartementet

ju.l6@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Mölnådal's stad har givits tillfälle att inkomma med synpunkter på betänkande Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71).

Mölnådal's stad instämmer med utredningens bedömning: "Vid ett omval ska, så långt det är möjligt, samma förutsättningar gälla som vid det ordinarie valet. Omval ska också genomföras inom så kort tid som det är praktiskt möjligt och lämpligt". Mölnådal's stad håller i stort sett med utredningens slutsatser och de föreslagna förändringarna i vallagen i den del som avser åtgärder för att möjliggöra och garantera snabbare omval. Däremot ställer sig Mölnådal's stad mycket tveksam till utredningens förslag gällande ett förstärkt skydd för valhemligheten även om frågan i sig är angelägen. Nedan framgår stadens synpunkter avseende en del enskildheter avseende förslagen i betänkandet.

1. Snabbare omval

Betänkandets kapitel 4.3.2. Det bör inte införas särskilda bestämmelser om röstlängd vid omval

Mölnådal's stad instämmer i utredningens slutsats att det i och för sig hade varit praktiskt om röstlängden från det ursprungliga valet hade kunnat "frysas" och kunnat användas oförändrad vid ett omval men att detta skulle strida mot bl a regeringsformen varför det i sån fall skulle krävas grundlagsändring. Dessutom skulle det kunna vara tveksamt ur ett demokratiskt perspektiv varvid Mölnådal's stad passar på att påpeka att det finns ytterligare en kategori väljare som skulle beröras av en oförändrad röstlängd, nämligen de som under mellantiden erhållit svenskt medborgarskap. Mölnådal's stad tillstyrker således förslaget.

Betänkandets kapitel 4.3.3. Förutsättningar för att delta i ett omval för partier och kandidater

Mölnådal's stad instämmer i utredningens slutsatser och tillstyrker förslaget.

Betänkandets kapitel 4.3.4. Tidsfrister vid omval

Mölnådal's stad, som också omfattades av omvalet till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län 2011, håller till fullo med de beskrivningar som lämnats av Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs stad avseende att det är ofrånkomligt att det tar tid att organisera ett omval och att det i stort sett kräver samma resurser som

Datum
2016-12-29

Er datum
2016-10-28

Vår beteckning
KS 423/16

Er beteckning
Ju2016/07760/L6

Stadsledningsförvaltningen

ett ordinarie val. Mölnåls stad bedömer dock att tre månader kan utgöra en skålig tid och har ingen invändning mot att det införs en tidsgråns. Förslaget tillstyrks således.

Mölnåls stad vill dock lägga till följande. Vid omvalet till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län kan konstateras att det ordinarie valet hölls den 19 september 2010, valprövningsnåmndens beslut om omval meddelades den 11 februari 2011 och omvalet genomfördes den 15 maj 2011. Det tog alltså ca tre månader att organisera omvalet medan det tog ca fem månader för valprövningsnåmnden att meddela sitt beslut. Dårför vill Mölnåls stad framhålla vikten av att valprövningsnåmnden har tillräckliga resurser för att klara sin prövning inom kortast möjliga tid. Mölnåls stad välkomnar även särskilt utredningens förslag om en förenklad handläggning av överklaganden av beslut att fastställa utgången av ett val, se nedan.

Mölnåls stad tillstyrker även utan kommentarer utredningens förslag om ändringar i vallagens följande bestämmelser 4 kap. 23 § och 5 kap. 8 § andra stycket samt instämmer i att övriga frister i vallagen för andordnande av omval påverkar inte tiden för genomförandet av omval i sådan omfattning att de bör ändras.

Betånkandets kapitel 4.3.5. Handläggningen av överklaganden m.m.

Som framgått ovan välkomnar Mölnåls stad de ändringar som föreslås för att förenkla handläggningen av inkomna överklaganden. Förslaget tillstyrks utan särskilda kommentarer.

Betånkandets kapitel 4.3.6. Andra frågor vid omval

Mölnåls stad har ingen invändning mot utredningens förslag.

2. Förstärkt skydd för valhemligheten

Betånkandets kapitel 5.3

Mölnåls stad ståller sig mycket tveksam till utredningens förslag om att valedlarna ska tillhandahållas innanför valskårmen. Förslaget innebär ett förstärkt skydd för valhemligheten men eftersom de traditionella valbåsen då inte längre kan användas innebär det också kostnader för nya valbåser. Det innebär sannolikt också att det kråvs fler röstmottagare (enligt utredningen två extra röstmottagare per vallokal). Mölnåls stad anser att kostnaderna och den extra administrationen inte står i proportion till de vinster som uppnås med förändringarna. Det är redan idag inte helt enkelt att bemanna val- och röstningslokaler. Förslaget kommer därför att innebåra en stor utmaning för kommunerna med att rekrytera och utbilda tillräckligt många röstmottagare.

Det kan heller inte uteslutas att röstmottagningen tar längre tid när väljaren också ska förse sig med valedlar innanför valskårmen och röstmottagarna ska kontrollera att valedlarna är i ordning efter det att väljaren har iordningsstållt sin röst.

Datum
2016-12-29

Ert datum
2016-10-28

Vår beteckning
KS 423/16

Er beteckning
Ju2016/07760/L6

Stadsledningsförvaltningen

Förslaget innebär annars möjlighet och en påtaglig risk att valsedlar omlaceras för att få kommande väljare att ta "fel" valsedel. Dessutom är Mölnåls stads erfarenhet att valsedlarnas placering och tillgänglighet är en angelägen fråga för partierna och de genom partirepresentanter vill kunna ha en viss översyn avseende valsedlarnas tillgång och placering i vallokalerna för att säkerställa att det egna partiet inte blir förfördelat samt att det finns tillräckligt med de valsedlarna som partierna själva har att tillhandahålla. Denna insyn och möjlighet att kontrollera skulle försvåras om valsedlarna doldes bakom valskärmarna.

Utredningen konstaterar att "Kravet på att val ska vara fria och hemliga är i stort tillgodosett genom nuvarande valsystem". Den förstärkning av skyddet för valhemligheten som ändå eftersträvas borde kunna uppnås med enklare åtgärder som mer och tydligare information till väljarna om hur röstningen fungerar t.ex. möjligheten att ta flera valsedlar och andra frågor rörande valhemlighet och integritet. Mölnåls stad har vid de senaste valen tryckt upp skyltar med sådan information som placerats vid valsedelställen och upplever att detta gett god effekt, se bifogat exempel. Ytterligare åtgärder skulle kunna vara att valsedlarna skärmas av eller placeras mer avskilt inne i vallokalen och att väljarna släpps fram en och en till valsedelställen. Då kan väljaren mer ostört förse sig med valsedlar och röstmottagarna får också bättre kontroll över valsedlarna. Detta kräver i och för sig också en ändring av 8 kap 2 § vallagen som i dagsläget stadgar att en plats för valsedlarna som huvudregel ska anordnas *i anslutning* till röstmottagningsstället. Denna bestämmelse hade enligt Mölnåls stads mening kunnat ändras till att en lämplig plats för valsedlarna ska anordnas *inne i* lokalen på ett sådant sätt att väljaren i möjligaste mån avskilt kan få tillgång till valsedlarna.

Med tanke på teknikutvecklingen är det också tveksamt med en förändring i förslaget riktning när man kan anta att möjligheterna att rösta digitalt blir verklighet inom en inte alltför avlägsen framtid. Detta gör att nödvändiga investeringar i nya valskärmar ter sig än mer omotiverade.

Mölnåls Stad

Marie Östh Karlsson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Håkan Ahlström
Stadsdirektör

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Datum
2016-12-29

Ert datum
2016-10-28

Vår beteckning
KS 423/16

Er beteckning
Ju2016/07760/L6

Stadsledningsförvaltningen

Exempel på informationsskylt

Din röst är hemlig

Ingen får se vad du röstar på innanför valskärmen. Ta gärna med flera valsedlar från olika partier till valskärmen. Använd valsedeln för det parti du vill rösta på och lämna kvar de valsedlar du inte använder. Vi samlar ihop överblivna valsedlar.

Mölnåls stad
Valnämnden Mölnåls stad